

Ársfundur Umhverfisstofnunar

Davíð Egilson

23. mars 2007

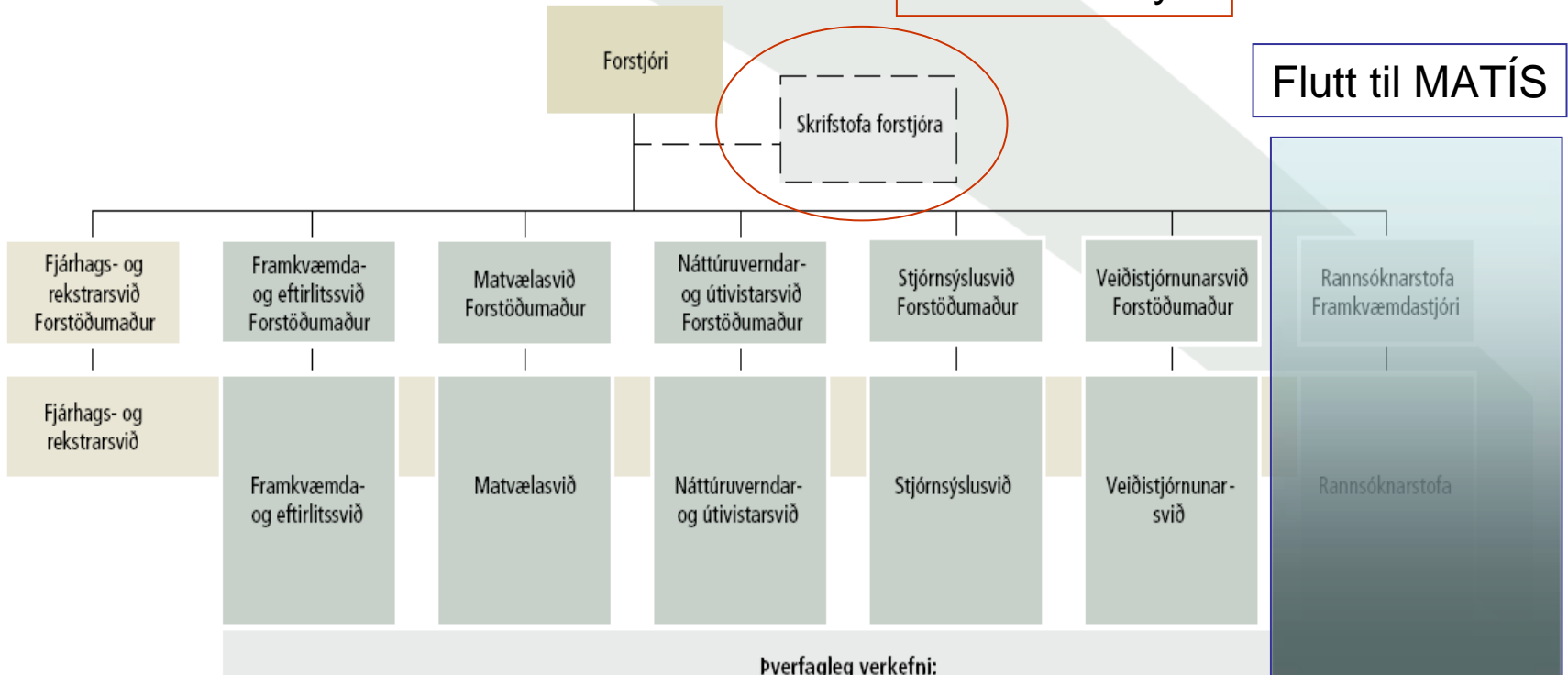
Efnisyfirlit

- Skipurit
- Rekstur
- Einstök verkefni : “Óhreinu börnin hennar Evu”
  - Hin ósýnilegu og illa séðu
- Úttekt á starfi stofnunarinnar
- Samantekt

Skipurit

Var endurskýrð

Flutt til MATÍS

Þverfagleg verkefni:

Fræðslumál · Gæðamál · Mat á umhverfisáhrifum · Vistfræði · Bráðaaðgerðir · HES · Lögfræði · Framkvæmd alþjóðasamninga

Rekstur

REKSTRARREIKNINGUR FYRIR ÁRIÐ 2006

(BRÁÐABIRGÐARTÖLUR)

TEKJUR:	(þús. kr.)	2006	2005
Sértekjur		242.027	201.381
Markaðar tekjur		93.573	82.936
Aðrar rekstrartekjur		8.461	6.710
Tekjur samtals		344.061	291.027

GJÖLD:

Launagjöld og launatengd laun		457.568	425.925
Ferða- og fundarkostnaður		63.988	52.017
Rekstrarvörur		41.077	33.244
Aðkeypt þjónusta		123.395	128.185
Húsnæðiskostnaður		113.367	75.827
Bifreiðakostnaður		6.013	6.546
Tilfærslur		108.081	96.209
Rekstrargjöld samtals		913.489	817.953

Eignakaup		6.350	5.635
Gjöld samtals		919.839	823.588
Fjármagnsgjöld		2.000	1.518
Tekjuafgangur (tekjuhalli) fyrir fjárheimild		(577.778)	(534.079)
Framlag ríkissjóðs		598.700	562.700
Tekjuafgangur (tekjuhalli) ársins		20.922	28.621

Höfuðstóll í árslok

Fjárheimild flutt frá fyrra ári		11.447	(17.174)
Fjárheimild flutt yfir á næsta ár		32.369	11.447

Þess ber að geta að uppgjör rekstrarreiknings fyrir árið 2006 eins og það er fram sett sýnir ekki raunsanna mynd af fjárhagsstöðu Umhverfisstofnunar. Sjá skýringar í texta.

Tekjur

Rekstrargjöld

Tekjuafgangur

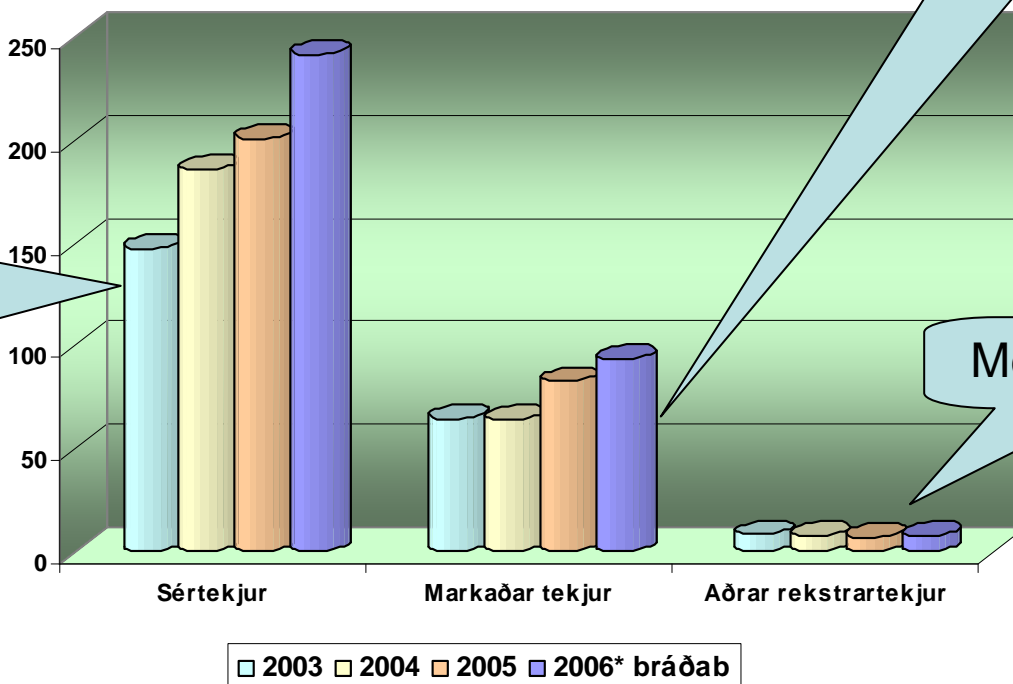
Fjárheimild flutt

32,3 mkr flutt til næsta árs

Tekjur

Tekjur Umhverfisstofnunar árin 2003 - 2006
á verðlagi hvers árs

Örveru og efnarannsóknir, þjónusta við HES, útseld vinna sérfræðinga, tjaldeiga í þjóðgörðum, styrkir

Veiðikortaleyfi
Útgáfa starfsleyfa
Leyfi til hreindýraveiða

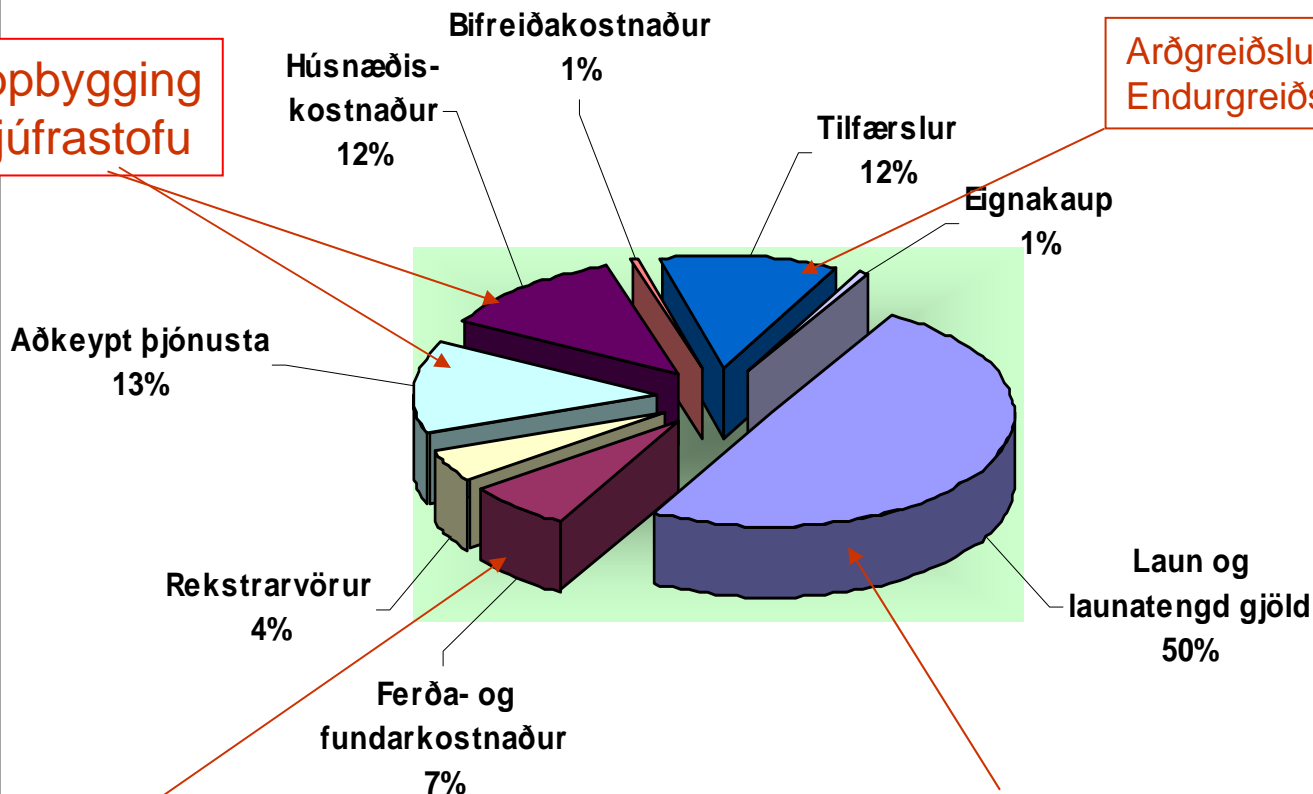
Mengunareftirlit

Kostnaður

Heildargjöld Umhverfisstofnunar 2006 greind á rekstrarliði

Uppbygging
Gljúfrastofu

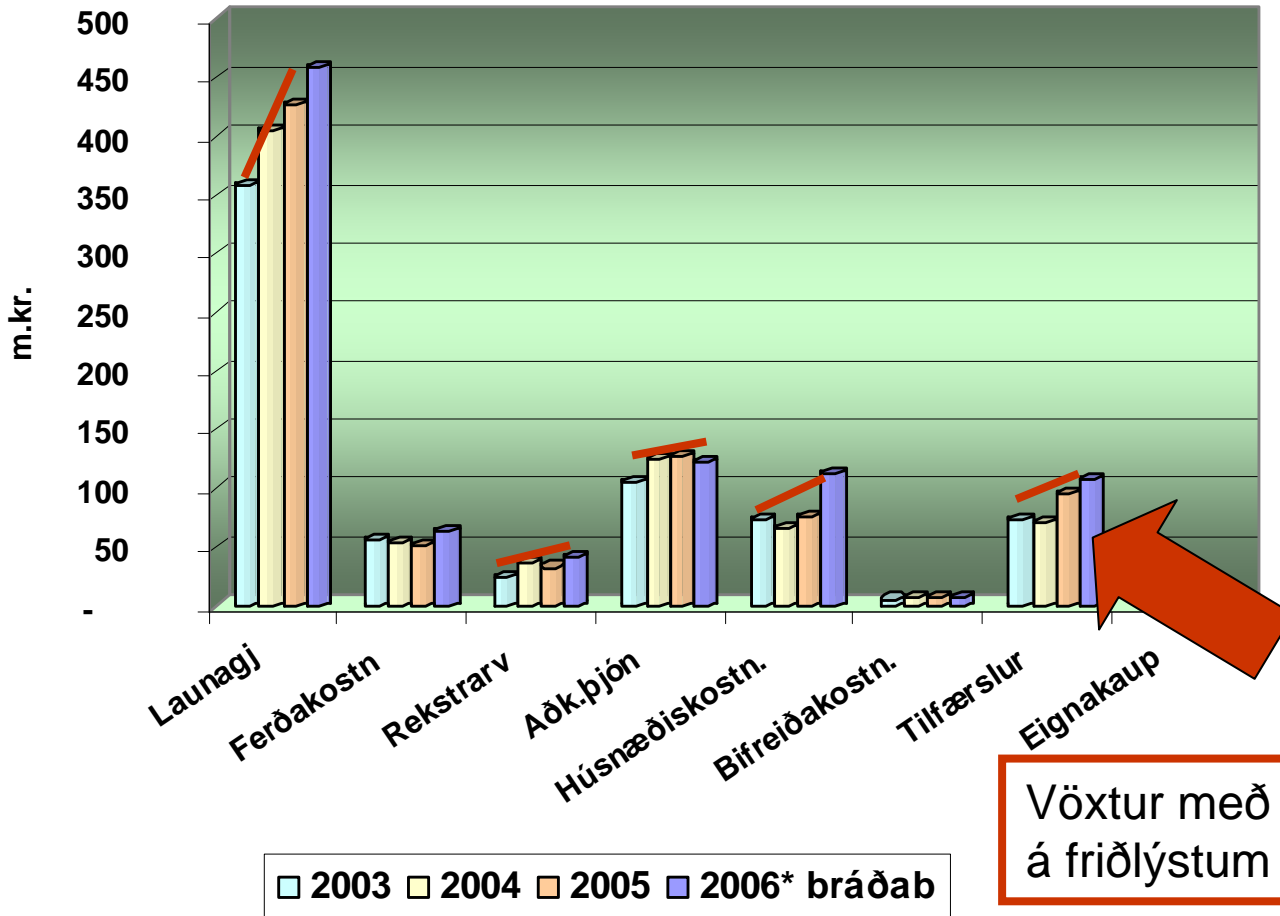
Arðgreiðslur
Endurgreiðslur til sveitarfélaga

Alþjóðasamningar
Rekstur friðlýstra svæða

Stærstur hluti gjalda
er laun og launatengd
gjöld

Rekstrargjöld Umhverfisstofnunar árin 2003 - 2006 á verðlagi hvers árs

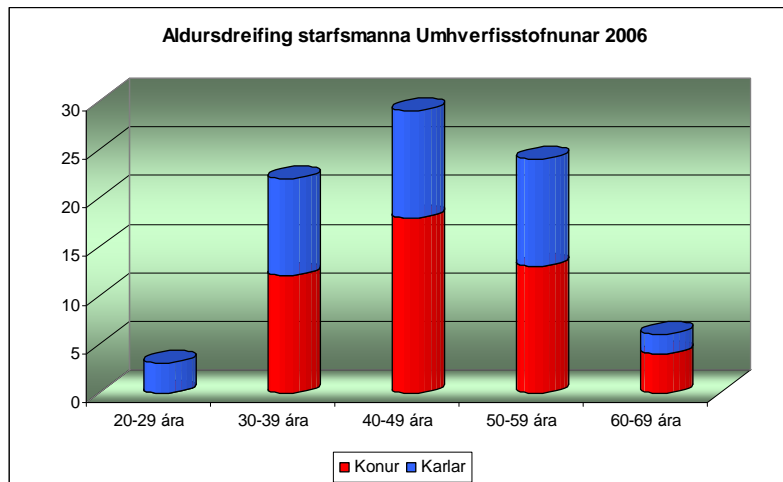

Starfsfólk

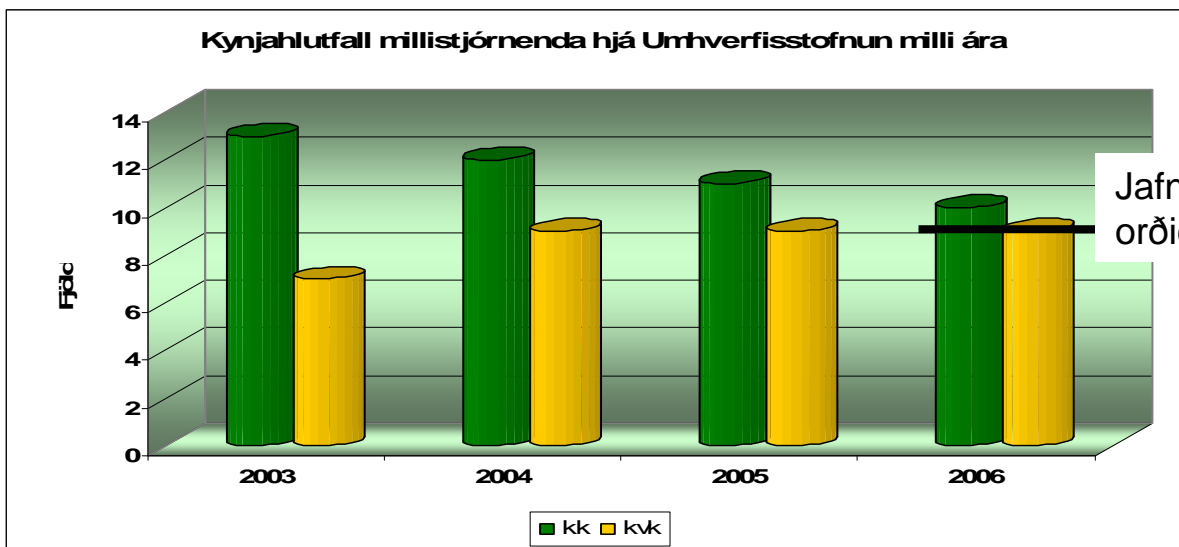
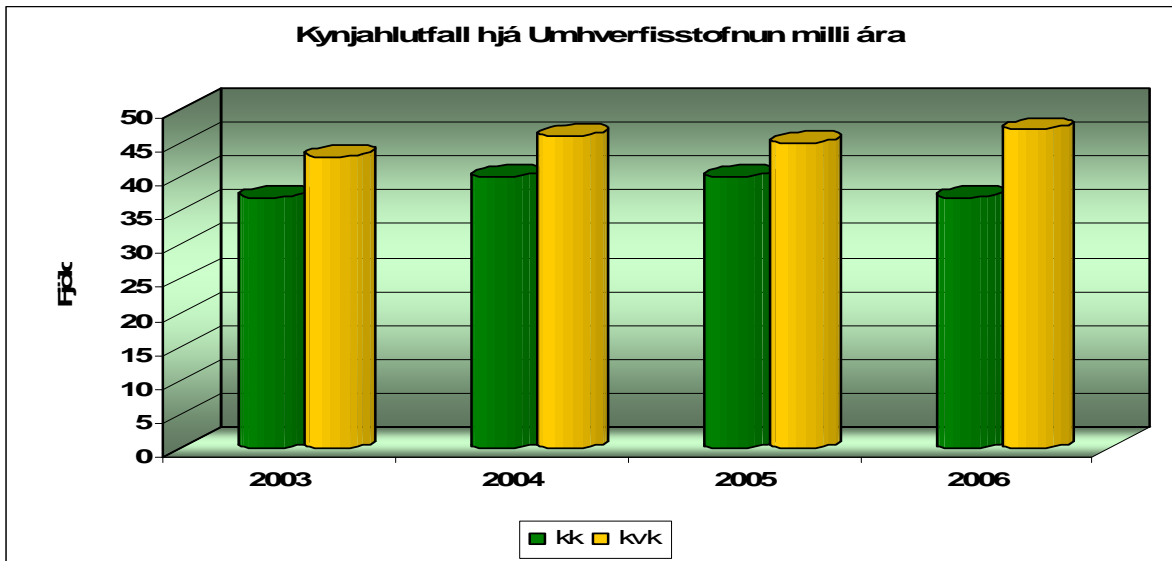
Starfsmannafjöldi

Starfsmenn 84
Konur 47
Karlar 37

Ársvelta starfsmanna 10 %

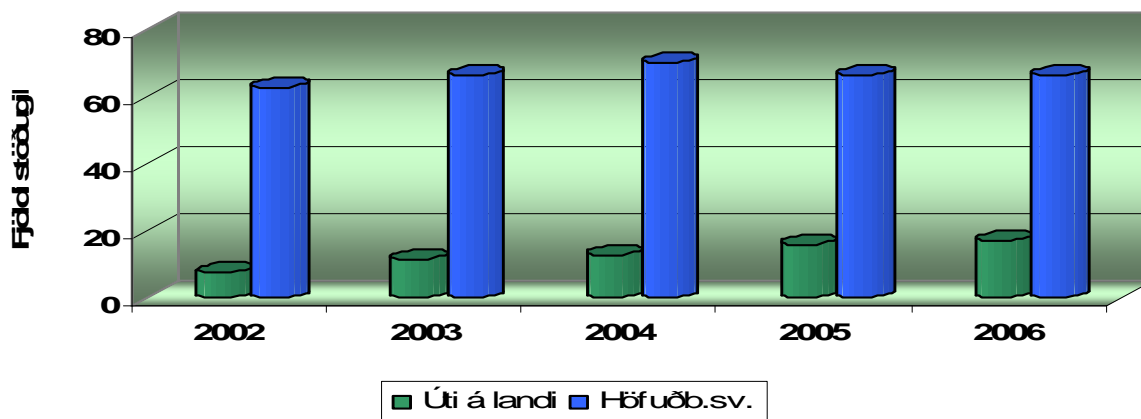

Kynjahlutfall

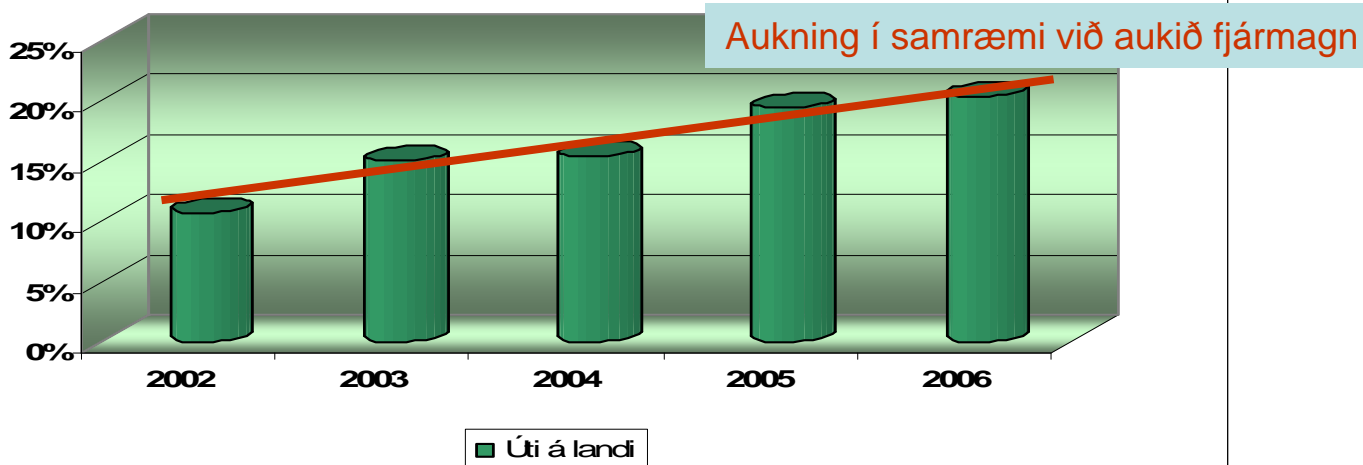

Þróun í búsetu

Mannaflapróun UST - samanburður höfuðborgarsvæðið og landsbyggðin

Hækkun hlutfalls stöðugilda UST á landsbyggðinni

Viðverkerfið vinnustund

Viðverkerfið Stund - Microsoft Internet Explorer provided by Umhverfisstofnun

https://vinnustund.fjs-oeps.is/VSLogin.jsp

Viðverkerfið Stund

Dagatal Fyrirspurn á vefstjóra Hjálp Um kerfið Útskráning

Davíð Egilsson
Ust Skrifstofa forstjóra

Tímabíll: 01.03.2007 - 21.03.2007 Vinnuskýlda AL YF BU BA ST G1 G2

	Dags hefst	Vinnutími	Ath	Slímplun	Tímaferla	Reiknifors	Heildart	Fjarvist/ Aukatími	Merking Tímatí	Skýring	Staða		Launategundir	
								V			T	V		
Fim	01.03.2007	8.0 kist	+	A	08:00 - 16:00	08:00 - 16:00	08:00 Ori (+)		8,00		L	L	211	
Fös	02.03.2007	8.0 kist	+	A	08:00 - 16:00	08:00 - 16:00	08:00 Ori (+)		8,00		L	L		
Mán	05.03.2007	8.0 kist	+	A	08:30 - 12:00	08:30 - 12:00	03:30		FB		L	L		-4,50
Þri	06.03.2007	8.0 kist	+	A	08:11 - 18:39	08:11 - 18:39	10:28				L	L		2,47
Mið	07.03.2007	8.0 kist	+	A	08:17 - 18:14	08:17 - 18:14	09:57				L	L		1,95
Fim	08.03.2007	8.0 kist	+	A	08:30 - 10:00	08:30 - 10:00	01:30		FB		L	L		-6,50
Fim	08.03.2007		+	A	10:00 - 17:40	10:00 - 17:40	07:40					L		7,67
Fös	08.03.2007	8.0 kist	+	A	08:12 - 13:43	08:12 - 13:43	05:31				L	L		-2,48
Fös	09.03.2007		+	A	13:43 - 14:29	13:43 - 14:29	00:46					L		0,77
Fös	09.03.2007		+	A	14:29 - 17:03	14:29 - 17:03	02:34					L		2,57
Lau	10.03.2007		+	A	15:34 - 23:29	15:34 - 23:29	07:55					L		7,92
Sun	11.03.2007		+	A	20:01 - 22:04	20:01 - 22:04	02:03					L		2,05
Mán	12.03.2007		+	A				h-ust	1,25			L		1,25
Mán	12.03.2007	8.0 kist	+	A	08:10 - 17:54	08:10 - 17:54	09:44				L	L		1,73
Þri	13.03.2007	8.0 kist	+	A	08:06 - 18:04	08:06 - 18:04	09:58				L	L		1,97
Mið	14.03.2007	8.0 kist	+	A	08:12 - 14:51	08:12 - 14:51	06:39				L	L		-1,35
Mið	14.03.2007		+	A	14:51 - 18:06	14:51 - 18:06	03:15		FB			L		3,25
Fim	15.03.2007	8.0 kist	+	A	08:28 - 18:06	08:28 - 18:06	09:38				L	L		1,63
Fös	16.03.2007	8.0 kist	+	A	10:08 - 12:10	10:08 - 12:10	02:02				S	O		-5,97
Fös	16.03.2007		+	A	12:10 - 14:30	12:10 - 14:30	02:20					O		2,33
Fös	16.03.2007		+	A	14:30 - 16:12	14:30 - 16:12	01:42					O		1,70
Mán	19.03.2007	8.0 kist	+	A	08:12 - 11:28	08:12 - 11:28	03:16				S	O		-4,73
Mán	19.03.2007		+	A	11:28 - 13:29	11:28 - 13:29	02:01					O		2,02
Mán	19.03.2007		+	A	13:29 - 15:26	13:29 - 15:26	01:57					O		1,95

start

Re: Ön... Ársfundur... Ársfundur... Skýrsla for... ust06.pdf... Micro... fjs.is - Micr... fjs.is - Micr... Viðverker... Viðverker... Samningur... Gard, sam... 100% 16:31

Verkbókhald er hafið

Starfsmaður: 110550-3759 David Egilson - 8905
Kjarasamningur: 502 - Kjaranefndariaun
Vinnutímaskipulag: Dagvinna-sveigjanlegur vinnutími 16.12.2006

Skýring: Ust Skrifstofa forstjóra
Starfshlutfall: 100%
Sveigjanleg vinna - Stimplun stýrir útreikningi

Verknúmer	Verklut	Verktegund	Tímar	Staða	Skýring	Ábgerð
1. 1/IV Fjarvistir	1.7/Matar- og kaffitím	Dagvinna	0,5	Tilbúið		Eyða
2. 271/AT Ársskýrsla	1.1/Verkefnastjórnun	Dagvinna	2	Tilbúið		Eyða
3. 286/US Umsögn lagafr	1.2/Fundir	Dagvinna	3,17	Tilbúið	Vatnajökulsfrumvarpið	Eyða
4. 285/US Umsögn lagafr	3.1/Framkvæmd	Dagvinna	3,5	Tilbúið	Vatnajökull í textavinnu	Eyða
5.		Dagvinna				Hreinsa
6.		Dagvinna				Hreinsa
7.		Dagvinna				Hreinsa
8.		Dagvinna				Hreinsa
9.		Dagvinna				Hreinsa
Vista			Samtals	9,17		

Innleiðingin er hafin og eru nú um 25 starfsmenn sem skrá verkefnið reglulega

Akureyrarskrifstofan hefur verið með verkbókhald frá byrjun maí í filemaker

Skýrslur eru ekki komnar enn

Það sem hefur komið mér mest á óvart eftir allt sem undan er gengið varðandi umtal um Verkbókhald er að UST er brautryðjandi í innleiðingu Vinnustundar og Verkbókhalds hjá SKÝRR fyrir ríkisstofnanir sem eru með hefðbundinn rekstur, ss stjórnslu og verksölu sem er ekki ráðandi í starfinu.

Efnismikil heimasíða

www.ust.is - Microsoft Internet Explorer provided by Umhverfisstofnun

http://ust.is/

Mínar Stillingar | English | Hafa samband | Heilbrigðiseftirlit | Viðbrögð við vá | Leit Leita >

UST Umhverfisstofnun

Efst á baugi | Lög og reglur | Fræðsluefni | Umhverfisstofnun | Verkefni á döfnni

Forsíða

Nýjasta nýtt

31.3.2007 Forsíðugreinar
Hreinsun í fjörinni nánast lokið
Óflugir starfsmenn Bláa hersins hafa nú mokað upp um 17 tonn af olusmituðu þangi úr fjörinni á strandstað Wilson Muuga.
> Lesa meira

31.3.2007 Forsíðugreinar
Frankvæmdir í Skaftafelli fyrir sumarið
Í Skaftafellsþjóðgarði hefur verið gestkvæmt að undanförunu og unnið við ýmsar frankvæmdir.
> Lesa meira

16.3.2007 Forsíðugreinar
Nýjar upplýsingar um koffín í Magic
Í kjölfar þrítíggja mánustæða törfimmælinga í drykkjum bann 12. mars sl. og umræða í fjölmánum hafa Umhverfisstofnun nú borið nýjar upplýsingar frá Víffell hf.
> Lesa meira

14.3.2007 Sjálfbærastarf
Green Heroes Award
Bresku sjálfbærðisamtökin, BTCV hafa veitt Umhverfisstofnun „Green Heroes Award“ viðurkenningu á alþjóðasvæði sínu.
> Lesa meira

13.3.2007 Forsíðugreinar
Fyrirlestur um frumvarp um Vatnajökulsþjóðgarð
Verið velkomin á fyrirlestraróð Umhverfisstofnunar. Árni Bragason fjallar um frumvarp um Vatnajökulsþjóðgarð
> Lesa meira

13.3.2007 Forsíðugreinar
Bætt GSM samband í þjóðgördunum Jökulsárgljúfrum og Snæfellsjökli
Á vef Samgönguráðuneytis bann 12. mars 2007 kemur fram að í forfall vegna slátri á fanga gsm-þéttingar sé gert ráð fyrir að bæta þjónustu á nokkrum stöðum í þjóðgördunum Snæfellsjökli og Jökulsárgljúfrum.
> Lesa meira

13.3.2007 Forsíðugreinar
Notkunarstærðir og notkunarstærðir
> Lesa meira

Verkefni á döfnni

- Heimurinn minn
- O₂
- Loftgæði í dag
- Strand Wilson Muuga
- Umhverfisvísar
- REACH

UMSÓKNIR OG EYÐUBLÓÐ

- Veðiskýrslur og veðikort
- Umsóknareyðublað

STARFSLEYFI FYRIRTÆKJA

Starfsleyfi í gildi
Starfsleyfistilögur í auglýsingu
Samræmd starfsleyfisskýrði
Grænt bókhald fyrirtækja

SKRÁNING Á PÓSTLISTA

Skráning á póstlistu.

- Póstlisti UST
- Ráð "Upplýsingar og staðreyndir".
- Fyrirlestrar og námskeið
- Íslenskt útgæfið efni
- Erlent útgæfið efni
- Viðvaranir

Netfangið þitt: *

Fullt nafn:

VEIÐIDAGDÓK

Notar þú rafræna veiðidagbók?

Vil sérstaklega benda á umhverfisvísana

Umhverfisvísar

http://ust.is/umhverfisvísar/Loftslagsbreytingar/CO2aStorhofda/

CO2 á Stórhöfða < Loftslagsbreytingar < Umhverfisvísar

Efst á baugi Lög og reglur Fræðsluefni Umhverfisstofnun

Forsíða > Umhverfisvísar > Loftslagsbreytingar > CO2 á Stórhöfða

Styrkur koltvíoxíðs í andrúmslofti

13.2.2007

Visirinn sýnir styrk koltvíoxíðs á Stórhöfða í Vestmannaeyjum, eftir árstímum og milli ára. Losun koltvíoxíðs (CO2) vegna starfsemi manna nemur um 25 biljónum tonna á ári. Koltvíoxíð er mikilvægasta gróðurhúsalofttegundin.

Ísland fullgitti rannmasamning Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar árið 1993 og Kyoto-bókunina við þann samning árið 2002.

Drifkraftar

Viðbrögð

Alag

Ástand

Alyft

- Andrúmsloft
- Efnabryggi
- Landið og umhverfið
- Loftslagsbreytingar
  - Afkoma Vatnajökuls
  - Ársmeðalhiti á landinu
  - CO2 á Stórhöfða
  - Hækkun sjávar við Ísland
  - Rennsli í jökulám
- Náttúruvernd
- **Neytandinn og umhverfið**
- Umhverfisstofnun
- Vatnið og umhverfið
- Veðisstjórnun
- Öryggi matvæla

NOAA ESRL GMD - Custom Graph

Myndin hér að ofan sýnir koltvíoxíðsmagn ($\mu\text{mol mol}^{-1} \text{CO}_2 = \text{ppm CO}_2$) í andrúmslofti á Stórhöfða 1992 til 2006. Mælingarnar sýna að það er árstíðarsveifla í magninu sem stafar af því að gróður bindur CO2 á sumrin. Fyrir utan árssveifluna sést hvernig CO2 magnið vex hægt og bitandi. Talið er að magnið hafi verið um 280 ppm CO2 fyrir iðnbýtinguna (um 1750) og það var 379 ppm árið 2005. Magnið árið 2005 er hærra en það hefur verið síðustu 650.000 árin. Megin orsök mikillar koltvíoxíð losunar er brennsla jarðefnaeldisneysis, en það eru kol, olía og jarðgas. Aðrar ástæður vaxandi koltvíoxíðsmagns eru taldar vera vegna breytinga í landnotkun.

Heimildir: Rannsóknarstöð NOAA (<http://www.cmdl.noaa.gov/ccgg/fladv/>).
Veðurstofa Íslands er í samstarfi við Rannsóknarstöð NOAA í Boulder í Colorado í Bandaríkjunum um mælingar á gróðurhúsalofttegundum í andrúmslofti á Stórhöfða í Vestmannaeyjum. Loftsýnum er safnað u.þ.b. einu sinni í viku og þau sendt til Boulder, þar sem þau eru efnagreind. IPCC, Paris, February 2007. Summary for Policymakers.

Ársmeðalhiti á landinu < Loftslagsbreytingar < Umhverfisvísar < Flytival < www.ust.is - Microsoft Internet Explorer provi

http://ust.is/umhverfisvísar/Loftslagsbreytingar/Arsmedalhitilandinu/

Ársmeðalhiti á landinu < Loftslagsbreytingar < Umhverfisstofnun

Efst á baugi Lög og reglur Fræðsluefni Umhverfisstofnun

Forsíða > Umhverfisvísar > Loftslagsbreytingar > Ársmeðalhiti á landinu

Ársmeðalhiti á landinu

13.2.2007

Umhverfisvísirinn sýnir þróun í ársmeðalhita (oC) á völdum stöðum á landinu. Regluleg vöktun á hatafari gerir m.a. kleift að ákvarða breytingar í umhverfinu til lengri tíma og hjákar til þegar meta á aðgerðir til þess að bregðast við breytingum aðstæðum

Ísland fullgitti rannmasamning Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar árið 1993 og Kyoto-bókunina við þann samning árið 2002.

Drifkraftar

Viðbrögð

Alag

Ástand

Alyft

- Andrúmsloft
- Efnabryggi
- Landið og umhverfið
- Loftslagsbreytingar
  - Afkoma Vatnajökuls
  - Ársmeðalhiti á landinu
  - CO2 á Stórhöfða
  - Hækkun sjávar við Ísland
  - Rennsli í jökulám
- Náttúruvernd
- Neytandinn og umhverfið
- Umhverfisstofnun
- Vatnið og umhverfið
- Veðisstjórnun
- Öryggi matvæla

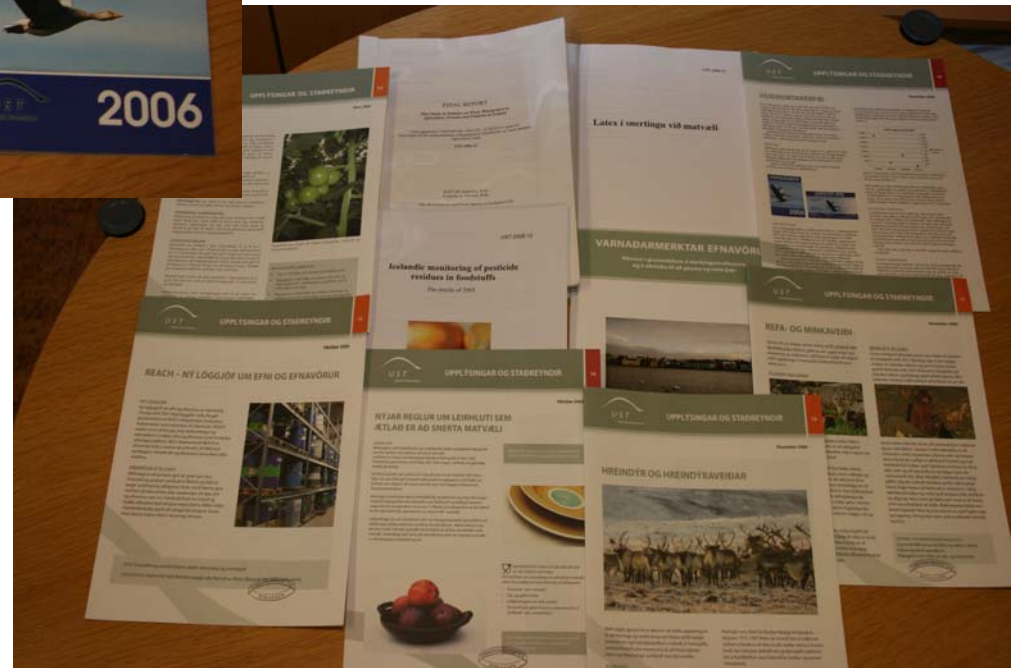
Á línuritnu hér að ofan er sýndur árlegur meðalhiti í Stykkishólmi, Teigarhorni, Reykjavík og Akureyri. Mælingarnar á Stykkishólmi eru merkleigar fyrir þær sakir að þær hófust árið 1830 og hafa staðið samfelld yfir fram til dagsins í dag. Það er þrennt sem einkennir myndina. Í fyrsta lagi getur verið mikil breytileiki í ársmeðalhita milli einstakra ára. Í annan stað sést því að ársmeðalhiti hefur aukist frá því að mælingar hófust (að jafnaði um 1,5 oC), en sú hækkun er engan veginn samfelld heldur koma kaldari tímabili á milli. Í þriðja lagi sést á myndinni að fylgni milli einstakra mælistæða hver í sínum landshluta er mikil. Sveiflur í hitastigi og aðrar loftslagsbreytingar yfir lengri tíma eru eðlilegar. Nú um langt skeið hefur hins vegar verið um hægfara hitnun neðri laga andrúmsloftsins að ræða. Alþjóðleg vísindanefnd um loftslagsbreytingar (IPCC) telur mjög líklegt að megin sýkinguna á hitnun frá því á milli síðustu öld megi rekja til sífellt hærra styrk svokallaðra gróðurhúsalofttegunda í andrúmsloftinu af

(*) Heimild: IPCC, Paris, February 2007. Summary for Policymakers

Koltvíoxíð mælt í Heimaey og hækkingu hiti er vel sýnilegur

Margháttað fræðsluefni

Stuttlega um einstök verkefni

Verkefnin

Þegar horft er á verkefni UST skiptast þau í 3 flokka varðandi sýnileika og sem ræður því mikið til hve auðvelt er að fjármagna

- **Hin glöðu og gagnsæju verkefni**

- Friðlýsingar/ Framkvæmdir: Mývatnsstofa
- Landvarsla

- **Hin erfiðu en auðsæju**

- Kynningar: Útgáfa, heimasíða
- Viðbrögð við bráðamengun: Wilson Muuga
- Matarsýkingar

Ætla að gera grein
Fyrir þessum verkefnum

- **Hin ósýnilegu og illa séðu**

- Regluverkið -- Áhættumat vegna hollustuhátta
- -- Frístundahús
- Vöktun
- Eftirlitið

Áhætta. Skynjun almennings

Eigin áhætta

Áhætta á valdi annarra

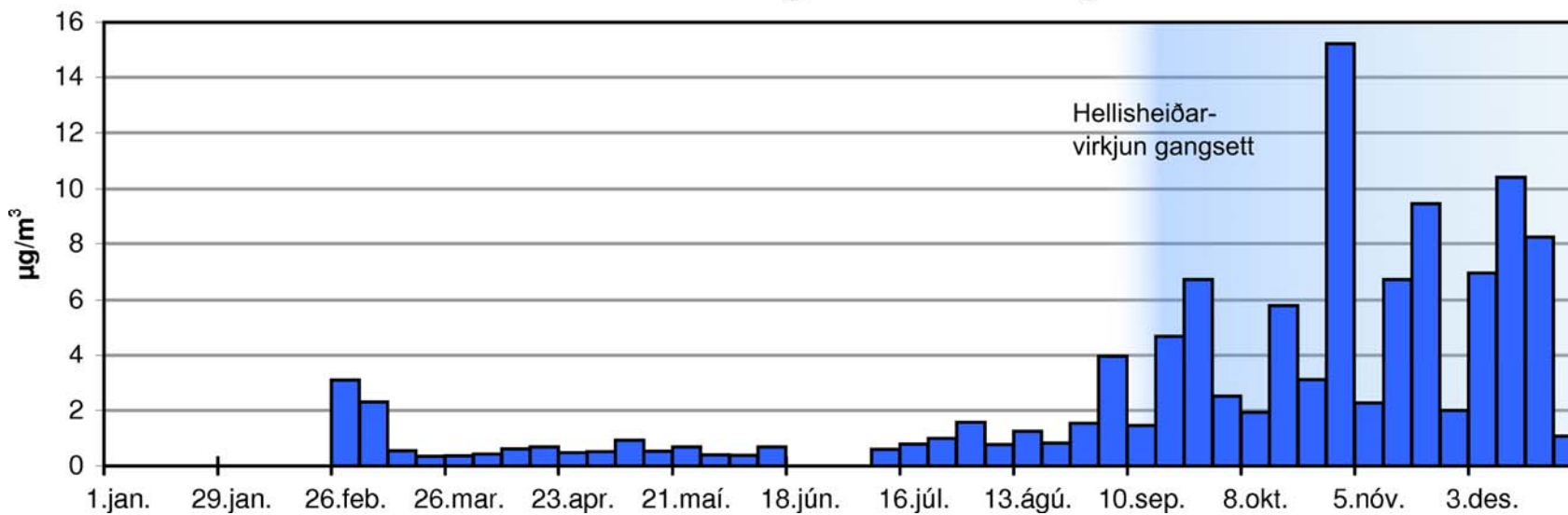
<p>Hætta ekki sjáanleg Eigin áhætta Röntgen, Rétt merkt matvæli, Lyfjagjöf</p>	<p>Hætta ekki sjáanleg Áhætta á valdi annarra Umhverfisnefndun Gætt af EOR, GMO Örugguð matvæla Matssyklingar</p>
<p>Hætta sjáanleg Eigin áhætta Stýrir sjálfur bátum, bílum, flugvélum, Flugeldar</p>	<p>Hætta sjáanleg Áhætta á valdi annarra Námuvinnsla, Farþegi í bílum, skipum, flugvélum</p>

Vinnst best með fyrirbyggjandi aðgerðum

- Sú leið sem best sátt er um varðandi reglun (setningu regla og framkvæmd þeirra) er áhættumat sem byggir á vöktun og mælingu, þar sem hver áhættuþáttur er greindur og hættan metin.

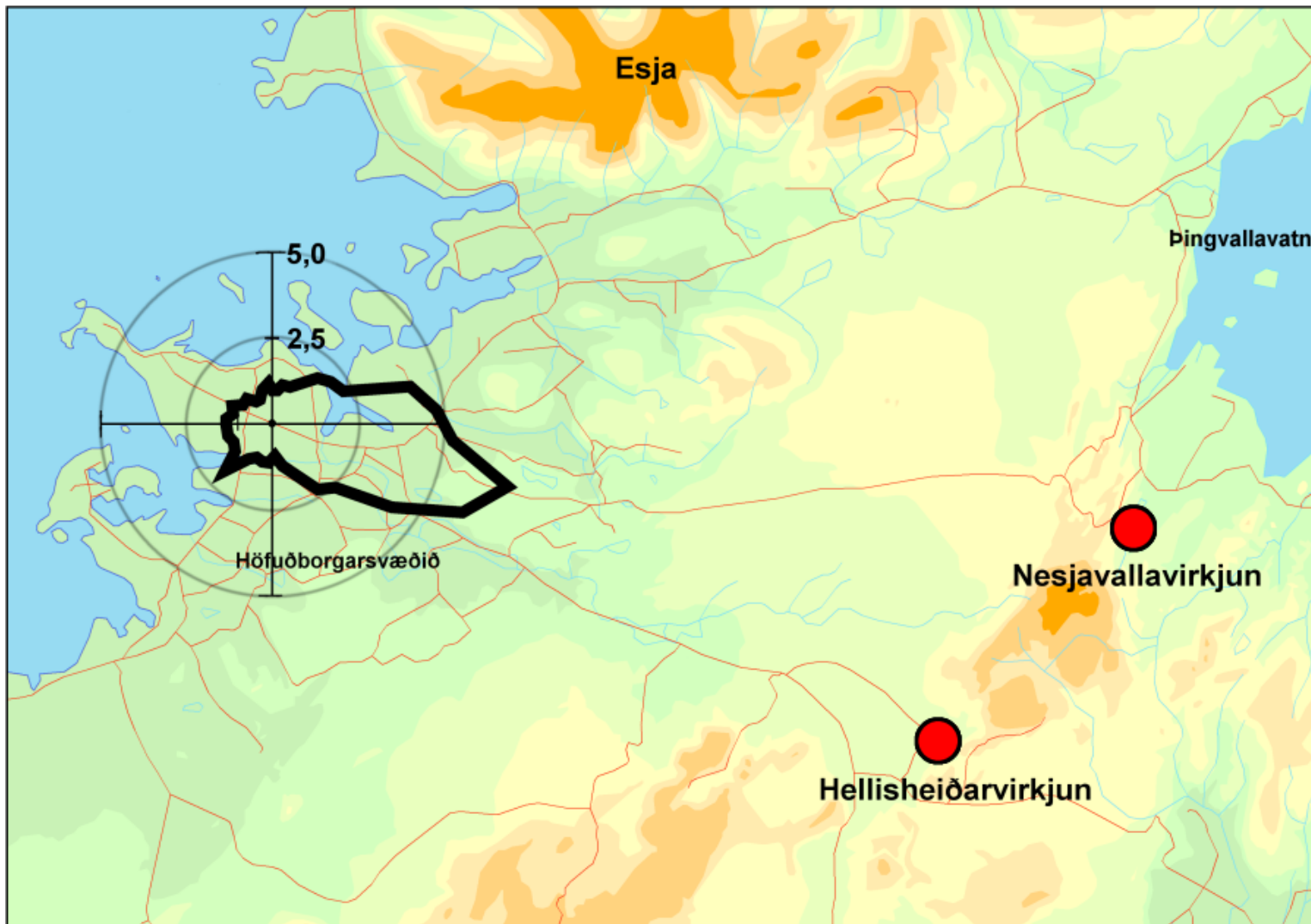
Brennisteinsvetni

Vikumeðaltöl skv. mælingum á Grensásvegi árið 2006

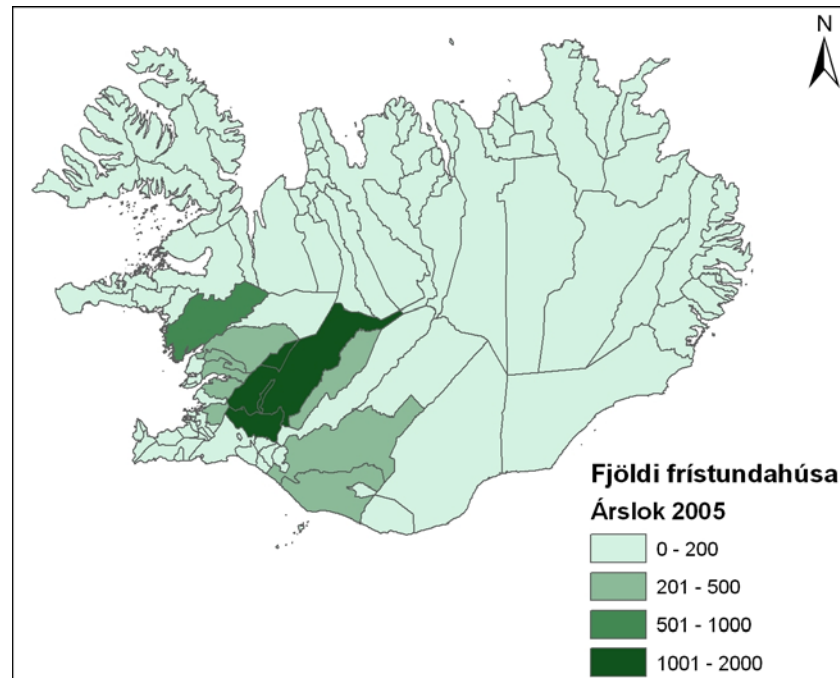
Meðaltal brennisteinsvetnis ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) í mismunandi vindáttum árið 2006

Mæligögn frá mars til desember 2006. Miðja vindrósarinnar er á Grensásvegi í Reykjavík.

Frístundahús

- Mikil aukning frístundahúsa um allt land.
  - Ánægjuaukandi, en orsaka breytt landnot og kalla á hærra þjónustustig
- Mikilvægt að mæta með réttum mótvægis- aðgerðum og góðu skipulagi

10.000 hús í dag og getur aukist í um 70.000 miðað við núverandi skipulagsáætlanir – Hvenær fer að þrengja að

Skipuleg skráning landnotkunar mjög mikilsverð svo stjórnvöld átti sig á breytingum sem eru að verða t.d. Corine gagnagrunnurinn

Áhættumat varðandi hollustuháttæftirlit

Í lögum nr 7/1998 eru 23 mismunandi flokkar af starfssemi er varða hollustuhætti taldir upp sem ber að hafa eftirlit með.

Mikilsvert að vera ekki með óþarft eftirlit Starfshópur vann að áhættumati ss beinist að þeim þáttum sem kunna að valda skaða eða mengun.

Dæmi um val á viðmiðum

- Slysaætta:

Viðmið: Leiktæki, yfirborð leiksvæðis, stigar/prep, handrið, hitastig vatns, notendahópur (aldraðir, börn, fatlaðir), hálka, sýnileiki merkinga, læsingar (útbúnaður/frágangur), klemmuvarnir. Frágangur á lausamunum,

Stigagjöf: Þar sem börn, gamalmenni, sjúkir eða fatlaðir eru stór notendahópur 9 stig, mikil slysaætta 9 stig, miðlungs hætta 5-7 stig, lítil 1-3 stig.

- Öryggismál:

Viðmið: Öryggisreglur, viðbragðsáætlun, neyðaráætlun, vöktun, fjöldi notenda/gesta, notendahópur, læsingar, viðeigandi neyðarbúnaður (t.d neyðarhnappur), sjúkrakassi til staðar, súrefnistæki, yfirsýn, hægt að sjá inní gufuböð), lýsing, þjálfun og hæfni starfsmanna, (fyrirbyggjandi aðgerðir).

Stigagjöf: Mikil þörf sérstakra öryggisráðstafana og þar sem börn, gamalmenni eða fatlaðir eru stór notendahópur 9 stig, minni þörf sérstakra öryggisráðstafana, margir notendur 7 stig, almennar öryggisreglur, margir notendur 5 stig, almennar öryggisreglur, fáir notendur 1-3 stig.

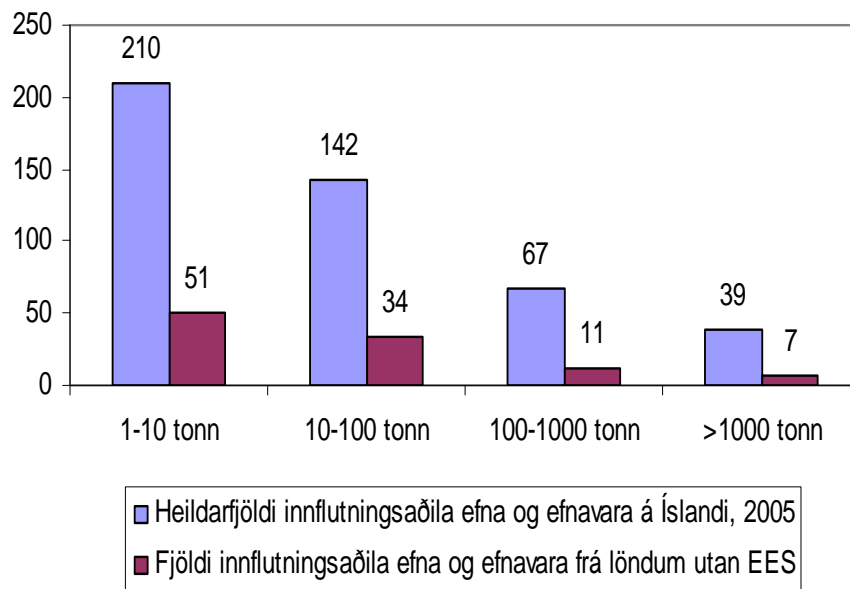
Mat á þörf fyrir starfsleyfi

	Slysavarnir	Öryggismál	Hreinlæti, þrif	Sóttvarnir	Staðsetning	Lóð, húsnæði	Innivist	Snyrtiaðstaða	Úrgangur, frár.	Hávaði	Efnanotkun	Fræðsla
Starfsleyfis skyld starfsemi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dýraspítalar	3	3	3	5	5	3	3	1	9	5	1	3
Leikskólar	9	9	9	7	9	9	9	9	9	9	9	9
Verslun með vörur sem innihalda hættuleg efni og eiturefni	3	5	1	5	3	3	5	1	3	5	9	9

Sé áhættugildið yfir 7 er talið þörf á starfsleyfi

Innflytjendur efna og efnavöru 2004

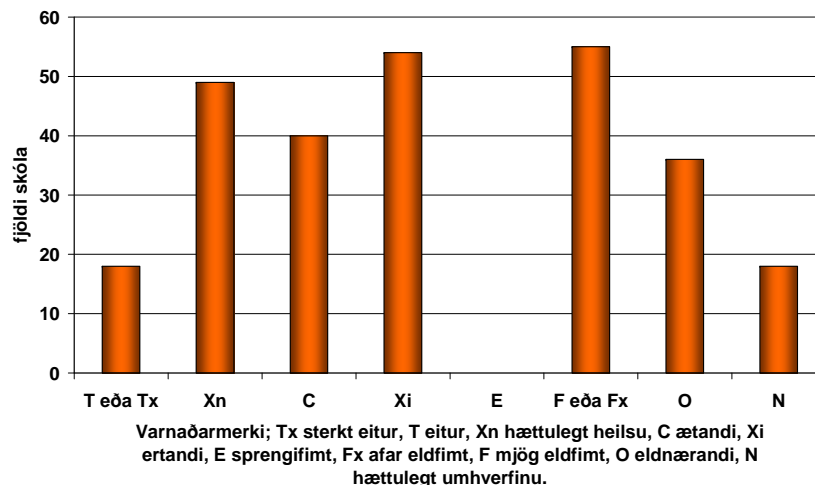
- REACH er ætlað vernda heilsu manna og umhverfi, liðka fyrir samkeppni í efnaiðnaði og efla þróun nýrra efna.
- Það verður ekki gert nema hafa yfirsýn yfir efni, eiginleika þeirra og notkun.
- Skylt verður að skrá og meta hættu af efnum og efnasamböndum. Notkun og takmarkanir eru háðar leyfisveitingum.
- Skylda er að skrá innflutt efni sem framleidd eru utan EES í meira magni en 1 tonn á ári.

Fjöldi skóla þar sem merkt efnavara fannst

- Börnum er hættara en fullorðnum við slysum af völdum hættulegra efna.
  - Þau gera sér síður grein fyrir hættunni
  - Mörg börn geta ekki lesið leiðbeiningarnar
  - Kunna illa að meðhöndla efnin

Dæmi um lítt sýnilegt en nauðsynlegt aðhald

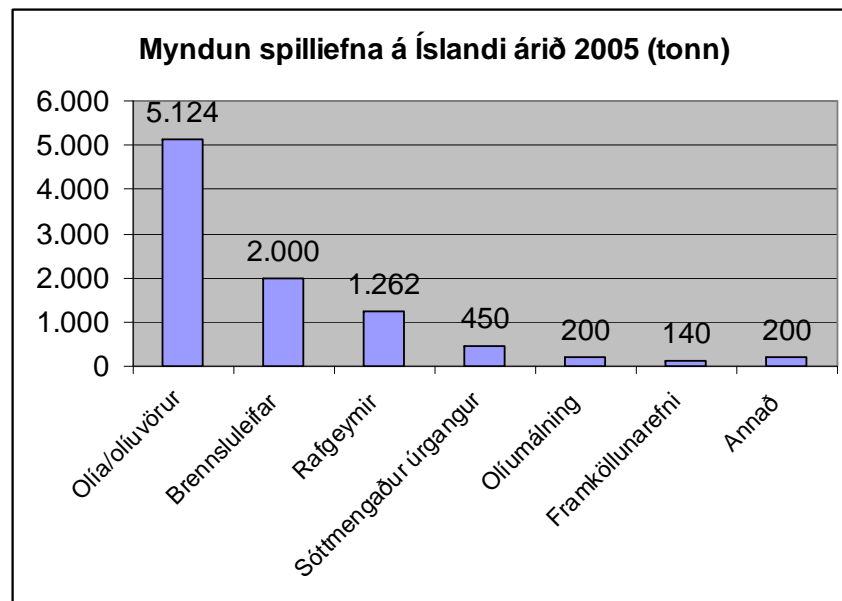
Spilliefni og eyðing þeirra

Árlega falla til um 9 þúsund tonn af spilliefnum í landinu

Móttökustöðvar eru starfræktar um allt land

Megninu er eytt hér á landi en það sem ekki er hagkvæmt að eyða hérlandis er flutt út:

- 700 tonn af rafgeymum
- 270 tonn af ísskápum
- PCB mengaður jarðvegur

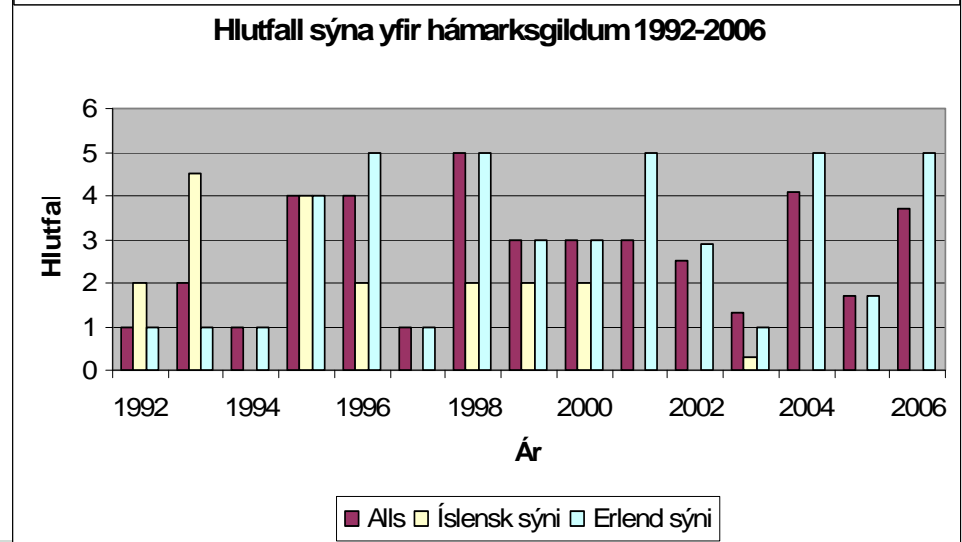
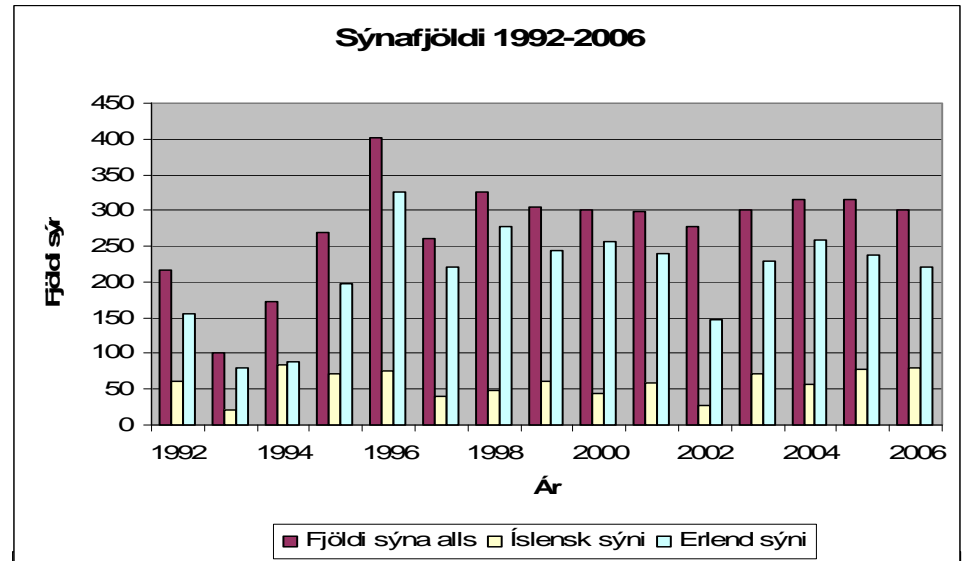
Mikil þörf er á að finna ásættanlegan urðunarstað fyrir mengaðan jarðveg og eins að finna viðunandi leið til að eyða sýktum dýraúrgangi.

Eftirlit með varnarefnum í matvælum

Varnarefni eru notuð við ræktun og geymslu matvæla svo sem ávaxta, grænmetis og kornvöru til að draga úr skaða af völdum sveppa, illgresis, skordýra og annarra meindýra.

Hætt er við að leifar af þessum efnum séu eftir í matvælum þegar þeirra er neytt. Mikilsvert er að draga úr þeirri hættu með virku eftirliti.

Skimað er fyrir 44 mismunandi efnum og þar af eru 17 faggiltar.

Úttektin á starfi stofnunarinnar

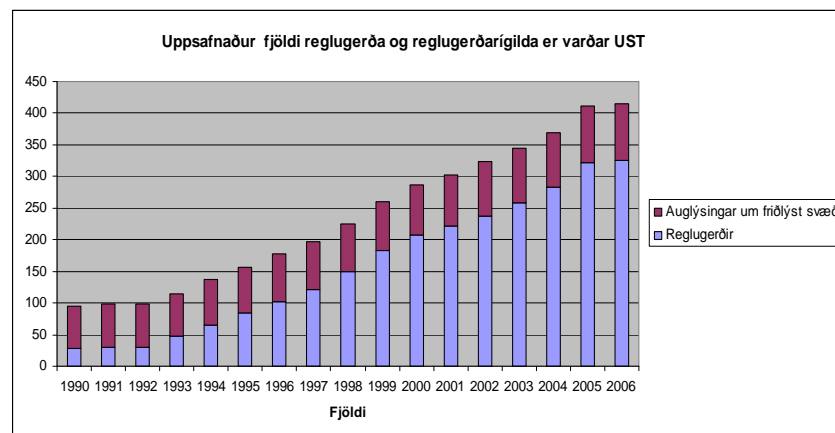
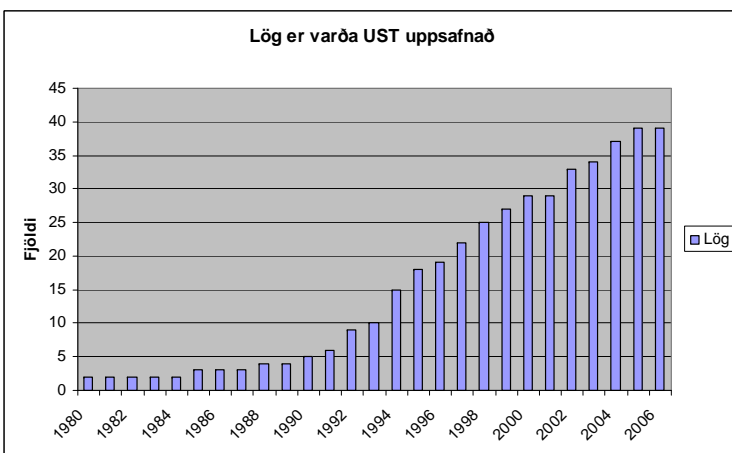

Skýrsla Ríkisendurskoðunar

- Á árinu 2005 taldi ég að ljóst væri að búið væri að leggja meira á stofnunina en hún gæti annað
- Mikil vonbrigði með úttektina þar sem hún lýsir ekki heildarmynd en er á kafi í afleiddum atriðum í stað þess að horfa til þess sem lagt var upp með.
    - Niðurstaða úttektarinnar snerti lítið grunnspurninguna en horfði meira til uppbyggingar og skipurits

Viðfangsefnið

- Stofnunin vinnur eftir 6 meginlögum og hún hefur hlutverk í 42 lögum. Reglugerðir þar sem hún er nefnd og hefur eitthvað hlutverk eru 400 – Hún hefur víðfeðmara hlutverk en nokkur önnur stofnun

- Verkefnin eru óþrjótandi en þau skiptast meginflokka:
  - Það sem er lögboðið og hefur verið fjármagnað
  - Það sem er lögboðið og hefur ekki verið fjármagnað
    - Verkefni sem unnt er að bæta við að ákvörðun fjárveitingavaldsins
    - Verkefni sem koma inn sem samningsskuldbindingar
- Gífurlegur vöxtur í fjárveitingum til náttúruverndar, einkum uppbyggingar friðlýstra svæða en hin “ósýnilegu og illa séðu” sátu eftir
- Ákvörðun um beiðni um stjórnsluúttekt kom vegna þess að ég var upplýstur um að af ráðuneytinu að vilji væri til að mæta fjárbeiðnum okkar en ekki fengist meira í gegn

Verkefni

Þegar horft er á verkefni UST skiptast þau í 3 flokka varðandi sýnileika sem ræður því mikið til hve auðvelt er að fjármagna

- **Hin glöðu og gagnsæju verkefni**

- Friðlýsingar/ Framkvæmdir: Mývatnsstofa
- Landvarsla

- **Hin erfiðu en auðsæju**

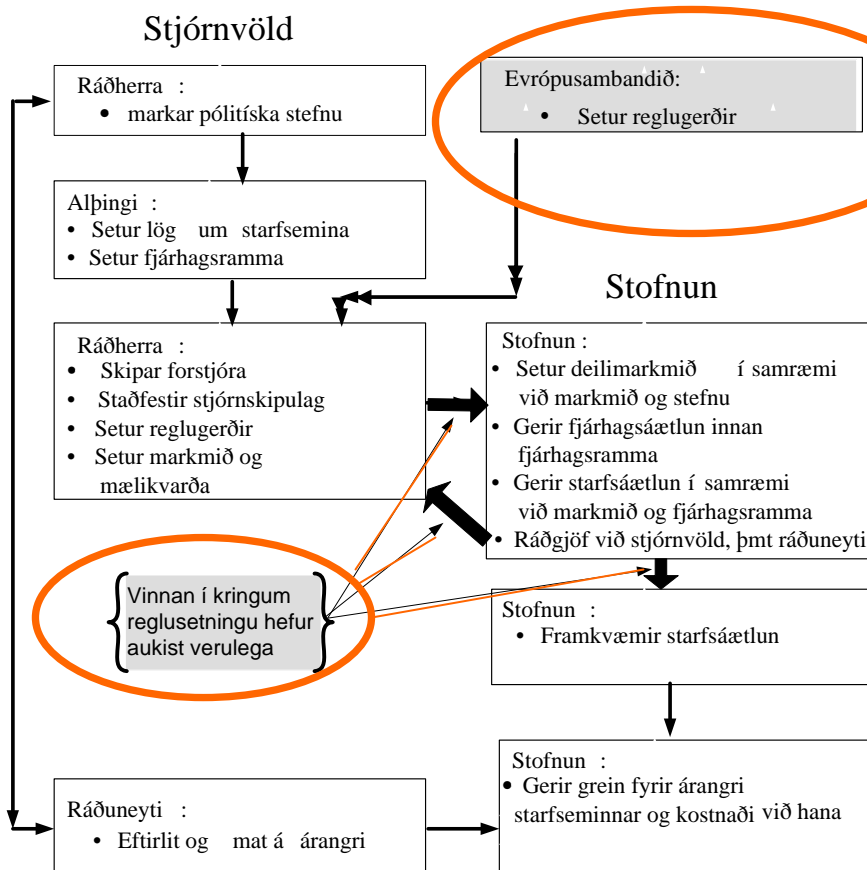
- Kynningar: Útgáfa, heimasíða
- Viðbrögð við bráðamengun: Wilson Muuga
- Matarsýkingar

- **Hin ósýnilegu og illa séðu**

- Reglur vöktu
- Anættumat vegna heilbrigðisbatta
- Frístundahús
- Vöktun
- Eftirlitið

Þessi verkefni voru ekki fjármöggnuð í samræmi við vöxt skuldbindinga

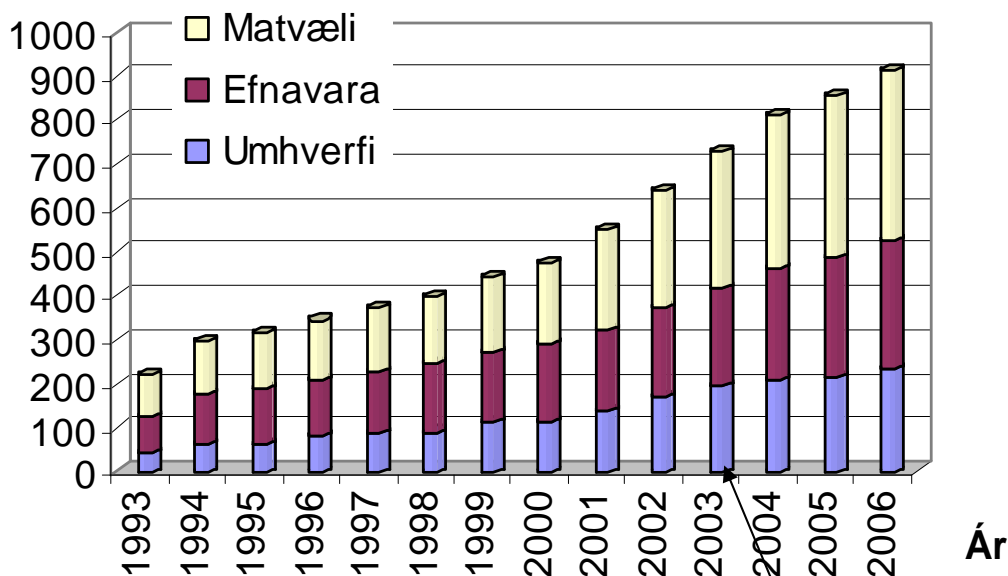
Breyting á stjórnskerfinu við EES

Viðfangsefni á sviði umhverfis- og matvælamála sem EES samningurinn leggur á hendur Íslendingum

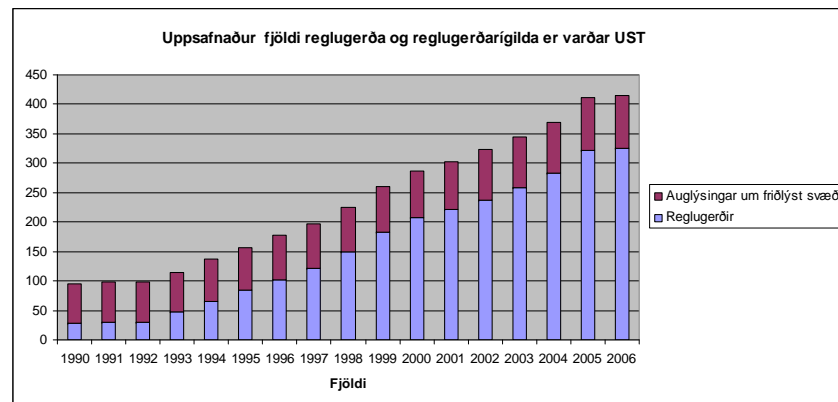
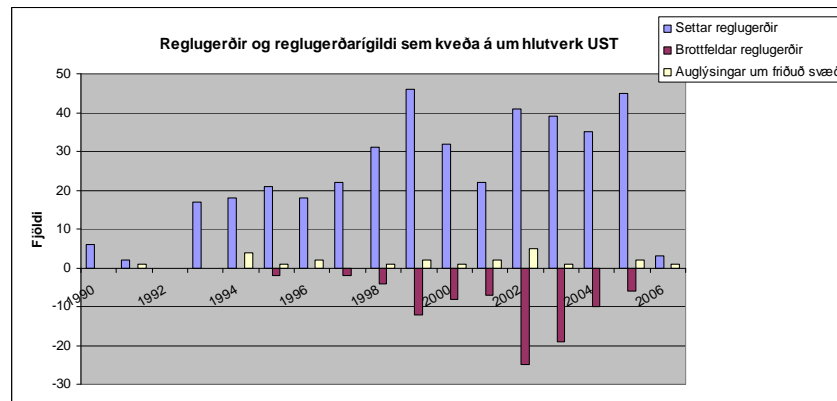
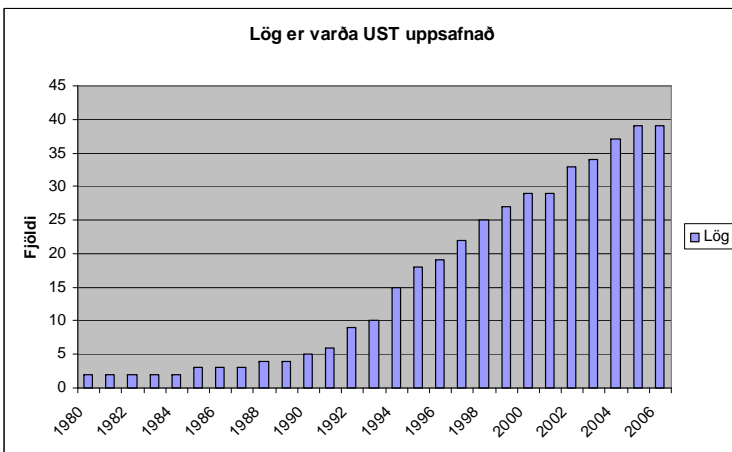
Fjöldi

EB gerðir sem teknar hafa verið inn í EES-samninginn 1993-2006

Umhverfisstofnun sett á fót

Með samsvarandi aukningu í verkefnum

Hlutur UST í Evrópustarfinu

UMHVERFISRÁÐUNEYTIÐ

UMHVERFISRÁÐUNEYTIÐ

Hollustuvernd ríkisins
Ármúla 1a
108 Reykjavík

Reykjavík, 23.12.1993
Tilv.: 810-05. AJ

Bann 1. janúar 1994 tekur samningurinn um Evrópska

Í ábyrgð Hollustuverndar ríkisins vegna framkvæmdar á EES-samningnum felast einkum tveir þættir, þ. e. framkvæmd þeirra tilskipana sem eru í II. og XX. viðauka samningsins við gildistöku hans, sbr. vinnulista, að því leyti sem sá þáttur er ekki á ábyrgð sveitarfélaganna, og í öðru lagi undirbúningur þeirra tilskipana (eftir atvikum reglugerða EBE) sem eiga eftir að bætast við samninginn í framtíðinni og framkvæmd þeirra.

sem eru í II. og XX. viðauka samningsins við gildistöku hans, sbr. vinnulista, að því leyti sem sá þáttur er ekki á ábyrgð sveitarfélaganna, og í öðru lagi undirbúningur þeirra tilskipana (eftir atvikum reglugerða EBE) sem eiga eftir að bætast við samninginn í framtíðinni og framkvæmd þeirra.

Rétt þykir að fjalla aðeins nánar um það í hverju hlutverk Hollustuverndar ríkisins felst:

1. Að fylgjast með þegar tillögur að tilskipunum koma fram hvort sem það eru breytingar á tilskipunum sem eru í samningnum við gildistöku hans eða drög að nýjum tilskipunum.

2. Að meta hvaða áhrif efni tiltekinna tilskipana hefur hér á landi og afla umsagna annarra stjórnvalda, stofnana og fyrirtækja eftir atvikum.
3. Að meta, í samráði við ráðuneytið, í ljósi 2. tölulíðar hvort þörf sé á aðlögunarfresti eða hvort tilskipunin sé þess eðlis að Ísland geti ekki tekið á sig þær þjóðréttarlegu skuldbindingar sem í henni felast.
4. Að gera tillögur að reglugerðum eða reglugerðabreytingum og vekja athygli ráðuneytisins á því ef talið er að breytingar eða breytinga sé þörf.

framkvæmd
að halda skrá yfir
ar eru, undirbúa
um EFTA um
a) og annað sem
ldur sem eru í

iganefnda EFTA
auðsynlegra gagna.

íkisins og

Siglingamálastofnun ríkisins verða að hafa samráð og samvinnu vegna fjölmargra tilskipana er snerta mengunarmál, sbr. tilvitnaða vinnulista, og er Hollustuvernd ríkisins falið að hafa framkvæði að því að stofnanirnar ákveði nánar verkaskiptingu sín á milli.

Þetta tilkynnist yður hér með.

F. h. r.

Magnús Jónsson
Ólafur Jónsson

Meðfylgjandi:
Vinnulistar 1 og 2.

Afrit:
Siglingamálastofnun ríkisins, mengunardeild.

Aukin fjárframlög vegna starfs Umhverfisstofnunar skipt á málaflokka

	2003	2004	2005	2006	Samtals	Hlutfall af heildar aukn.
Náttúruvernd						
Styrking á þjóðgörðum og friðl. svæðum	17	19.5	15	13	64.5	
Náttúruverndaráætlun og verndaráætlanir	-4		21	-6	11	
	13	19.5	36	7	75.5	52%
Skuldbindingar v EES						
Tækjakaup				11	11	
Stjórnsýsla	30				30	
	30	0	0	11	41	28%
Veiðistjórn						
Endurgr. til sveitarfél.v. ref og mink		9.8	10	10.5	30.3	
Refa- og minkarannsóknir			-1		-1	
	0	9.8	9	10.5	29.3	20%
Samtals	43	29.3	45	28.5	145.8	

Stærstur hlutinn hefur komið vegna framkvæmda á friðlýstum svæðum.

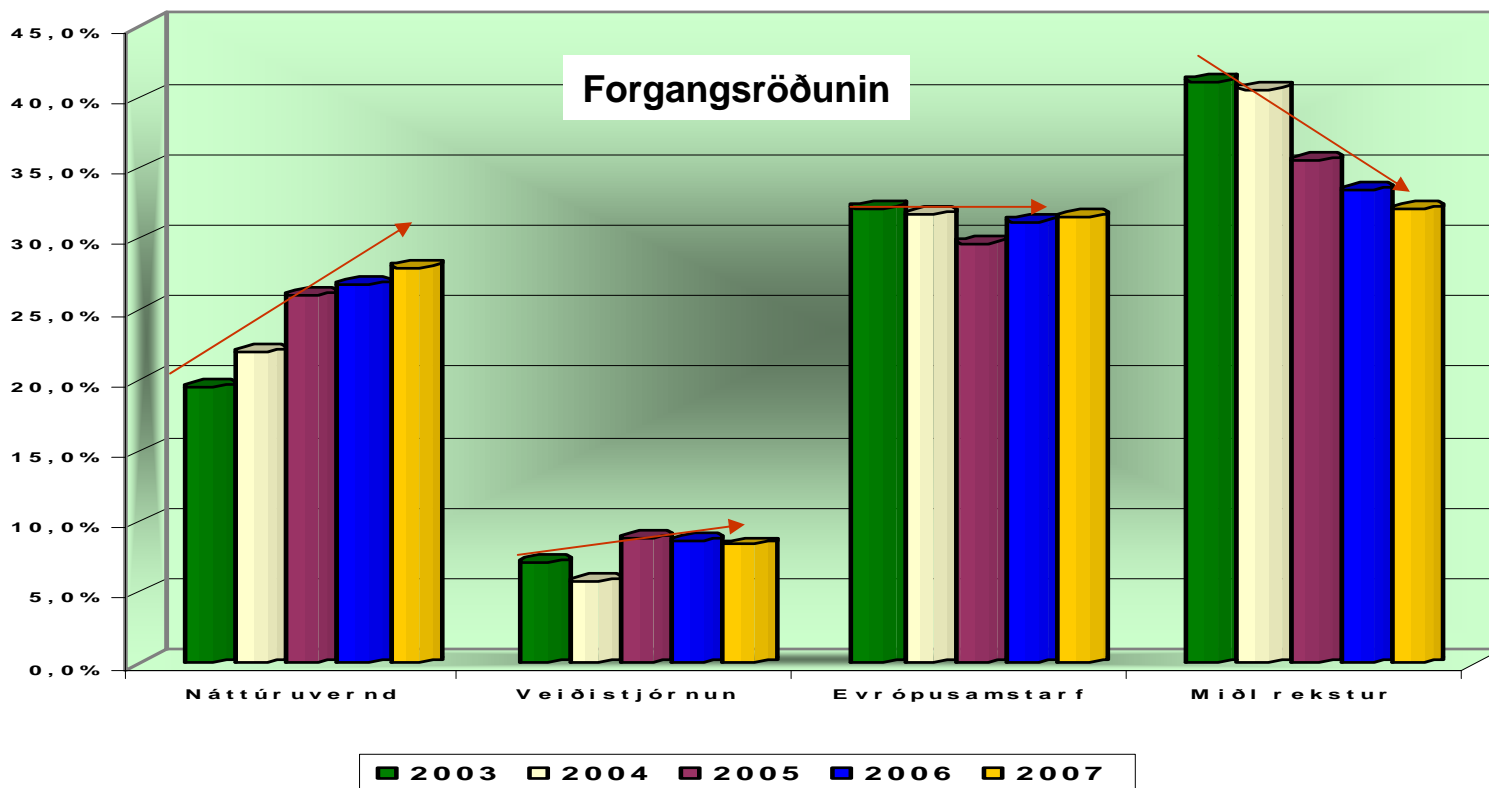
Það hafa engir fjármunir komið til stjórnsýslu eða vöktunar varðandi EES skuldbindingarnar frá árinu 2003

Fjárveitingar til veiðistjórnunar hafa verið bundnar við endurgreiðslur vegna minka- og refaveiða.

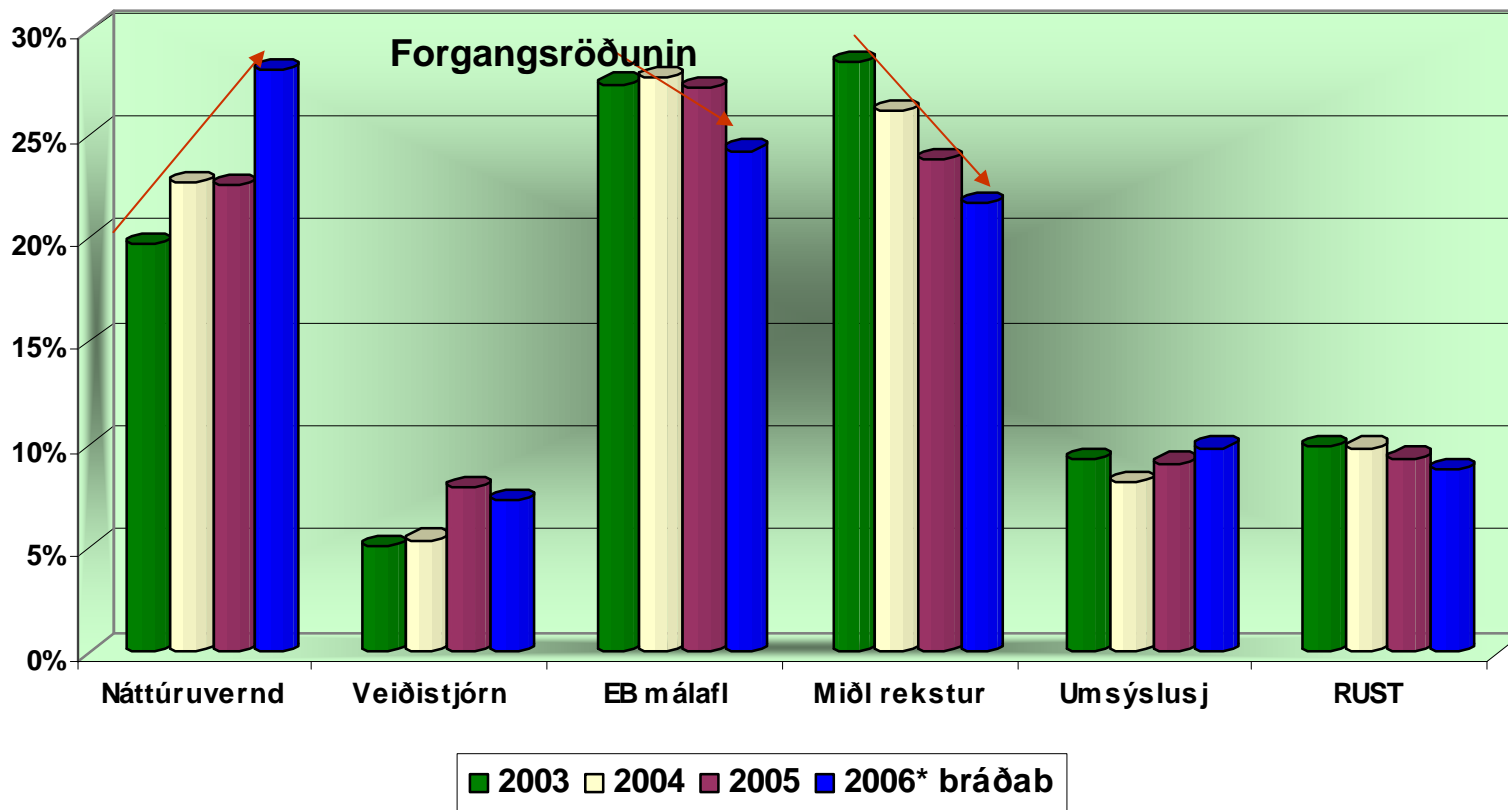
Um er að ræða nettótölur vegna fjármagns sem hefur verið sett í ofangreinda málaflokka. Fjárveitingar v/annarra verkefna t.d. upplýs. samfél., verðlags- og launþr. eru ekki innifaldar.

Þróun hlutdeildar málaflokka í ríkisfram lagi UST árin 2003 - 2007

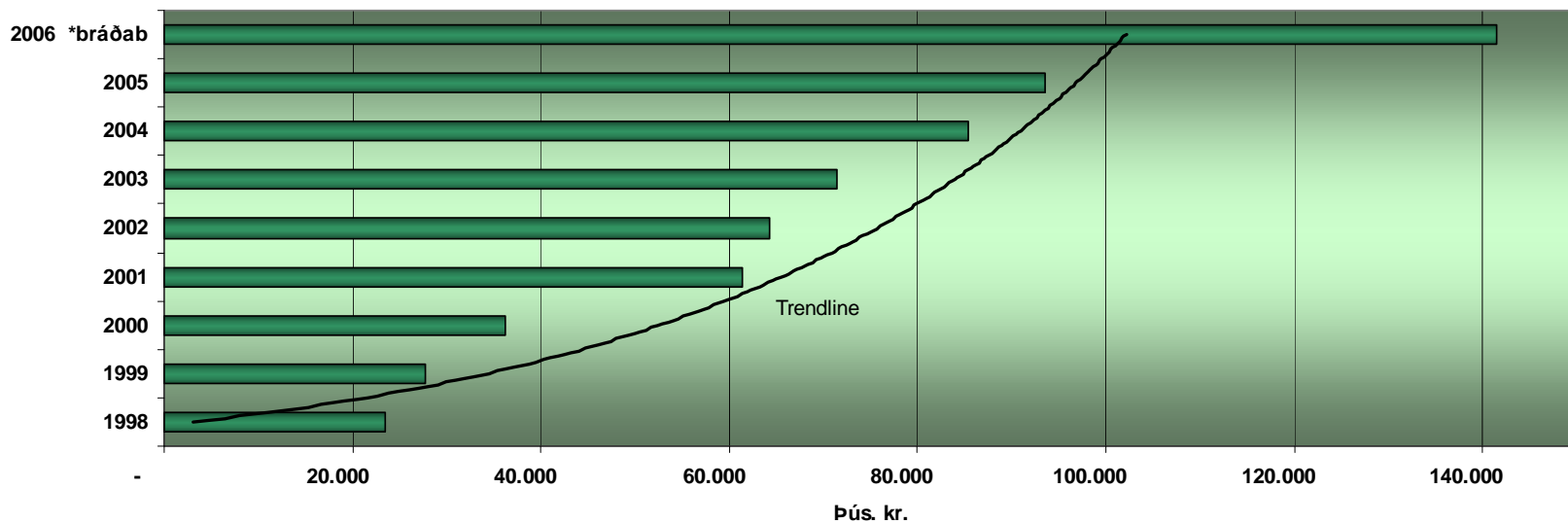
á verðlagi hvers árs

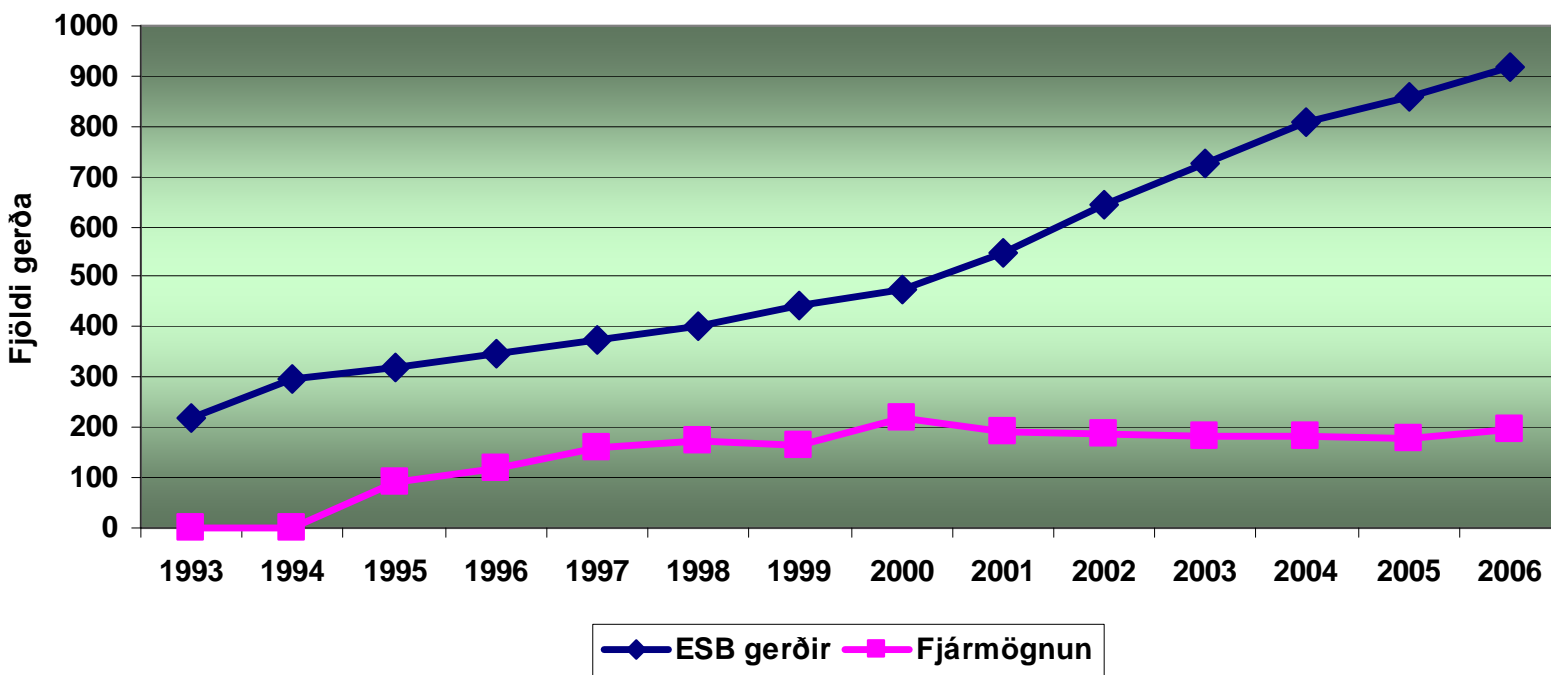
Þróun hlutdeildar málaflokka í heildargjöldum UST árin 2003 - 2006 á verðlagi hvers árs

Þróun nettókostnaðar árin 1998 - 2006 í þjóðgörðum og á friðlýstum svæðum á verðlagi hvers árs

Samanburður á fjölda gerða í umsjón Umhverfisstofnunar m.t.t. fjármögnunar
málaflokksins á verðlagi ársins 2006

Hvað skortir

- Stofnunina skortir, samkvæmt verkefnagreiningu hennar, fjármuni m.a til að sinna með viðunandi hætti:
  - vöktun matvæla á markaði
  - umhverfisvöktun umfram það sem nú er
  - CITES
  - innflutningseftirliti á fæðubótaefnum og skóðgummenningu í matvæðum
  - dýravernd
  - vernd hafs og strandarinnviðmanna
  - vinnuupplýsingum frá myndræðlegum gögnum.
- Stofnunin hefur ekki þolmagn til að vinna allar þær reglugerðir sem lögboðna eru og þarfa ekki EB samninginn.
- Til þess að Umhverfisstofnun geti sinnt lögboðnum verkefnum með sama hætti og aðrar sambærilegar stofnanir sem fylgja Evrópulöggjöfinni þarf a.m.k 100 milljónir á ári til viðbótar.
- Ríkisendurskoðun leit framhjá þessu en einblíndi á smærri atriði eins og endurskipulagningu núverandi mannafla. **Ég deili ekki þeirri sýn.**

Hin ósýnilegu og illa séðu

Það sem vill gleymast

- Umhverfis- og matvælamál eru í eðli sínu áttakamál. Markmiðið er að tryggja rétt almennings.
  - til að neyta ekki óviljandi skaðlegra matvæla,
  - til að umhverfið sem hann lifir í sé óskaðlegt, og þar sem við á, ósnortið.
- Regluverkið sjálft og við framkvæmd þess þarf stöðugt að vega saman rétt einstaklings varðandi ofangreind atriði á móti rétti til atvinnufrelsis og eignarréttar.
- Nákvæm laga- og reglugerðarsetning er þar grundvöllur að góðri framkvæmd. Hér á landi er umtalsverður misbrestur á því. Matvælalög, Náttúruverndarlög og Dýraverndarlög.
- Það er mjög aðkallandi að fá skýrari lög, skýrari reglugerðarheimildir og skýrari úrræði.**

Evrópustarfið

Það sem gleymist í umræðunni

- Vinna við mótun og innleiðingu Evrópugerða er í raun lagavinna nútímans.
- Hefur gjörbreytt laga- og reglugerðarumhverfi og gert stjórnábyrgð skilvirkari og markvissari
- Við Íslendingar erum ekki einir sem kvörtum yfir reglugerðarfargani
  - Það sem hefur mótast er að regluverkið byggir á áhættumati
  - Gerðirnar eru yfirleitt sveigjanlegar ÞEGAR UNNT ER AÐ SÝNA FRAM Á að ekki þarf að gangast undir óþarfar kvaðir.
- Til þess að SÝNA FRAM Á ÞAÐ það þarf gögn og upplýsingar.
- Þær eru til að skornum skammti – BREYTA ÞARF VIÐHORFINU – ÞETTA ER KOMANDI LÖGGJÖF Í MÁLAFLOKKNUM

Litið yfir farinn veg

Eftir fjögurra ára starf við uppbyggingu er ég vel sáttur við stærstan hluta af afrakstri starfsins

- Sameining gekk óvenju vel fyrstu árin meðan fjármunir voru nægir.
- Góð tök á verkefnum – þrátt fyrir víðfeðmari verkefni en á öðrum stofnunum
- Stjórnsýsluákvarðanir hafa staðist – sem er árangur útaf fyrir sig – þar sem lagaumhverfi er meingallað
- Þar sem fjármunir hafa fengist hefur verið mikil uppbygging Hellnar, Gljúfrastofa, Mývatnsstofa.

Viðfangsefnin til að leysa

- Mjög erfiður fjárhagur sem stafaði af tveimur orsökum
  - Halli uppá 40 mkr sem myndaðist í upphafi árs 2004 vegna óskýrra fjárlaga
  - Þrátt fyrir aukin verkefni sem stofnuninni hafa verið falin og eru að streyma inn í gegnum EES kerfið komu fjárveitingar í aðeins einn málaflokk s.s. Náttúruvernd
- Umhverfisstofnun hefur upp á eigin spýtur greitt niður hallann sem myndaðist
- Viðfangsefnið sem fylgir utanaðkomandi stjórnsýslu s.s. Evrópupakkinn er utan seilingar stofnunarinnar

Samspil stofnunar og ráðuneytis

- Mismunandi sýn stofnunar og ráðuneytis
  - Rannsóknarstofan (RUST) var flutt frá stofnuninni til Matís o.h.f
  - Frumvarp um stofnun Vatnajökulspjóðgarðs
  - Hin “ósýnilegu og illa” séðu verkefni
- Ráðuneytið verður að vera í bílstjórasætinu í EES ferlinu í stað þess að Umhverfisstofnun sé að tala fyrir daufum eyrum
- Verkaskipting er óskýr
  - Aðkallandi að fá úr því skorið hvað stofnunin á að standa fyrir og hvernig verkaskiptingu skuli háttað milli hennar og ráðuneytis.

Framtíð UST

- Nýs forstjóra bíða mörg og spennandi verkefni.
  - Hann fær hæft samstarfsfólk með lifandi áhuga á starfinu og hann tekur við stofnun með fjárhag í jafnvægi.
  - Viðfangsefnin sem nú þegar eru í eldlínunni munu eflaust vaxa að mikilvægi á komandi árum.
  - Til að ráða við aukinn fjölda verkefna sem stofnuninni hefur verið falin þarf vissulega aukið fjármagn.
- **Það er hins vegar ekki síður mikilvægt að ráðuneytið og stofnunin öðlist sameiginlegan skilning á því hverju stofnunin á að sinna og hvað ráðuneytið ætlar sjálft að gera**

Brýnustu viðfangsefnin framundan

- Sporna við loftslagsbreytingum og að bregðast við þeim breytingum sem líklegar eru.
- Vinna að lausn ágreiningsmála milli verndar og nýtingar náttúruauðlinda.
- Hvernig til tekst byggist á að við öðlumst betri þekkingu á samspili manns og umhverfis og séum tilbúin til að sætta okkur við þær takmarkanir sem sú þekking leiðir í ljós.

... Svona að endingu

